

Uchwały IV Kongresu OPZZ

UCHWAŁA w sprawie reformy ubezpieczeń społecznych

I.

IV Kongres Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych zdecydowanie opowiada się za reformą ubezpieczeń społecznych. Poglądy OPZZ w tej sprawie i determinacja w ich urzeczywistnieniu spowodowane są między innymi długoterminowymi prognozami demograficznymi oraz dążeniem do bardziej sprawiedliwego i bezpiecznego dla obywateli systemu emerytalno-rentowego. Zdajemy sobie sprawę, jaką szansą jest możliwość uzyskania dodatkowego wolnego kapitału inwestycyjnego tworzonego ze składek na ubezpieczenia społeczne drugiego i trzeciego filaru. Mówi się, że środki te mogą być "kołem napędowym" polskiej gospodarki. Uważamy również, że ustawy reformujące tę sferę życia społecznego muszą zmienić w sposób kompletny i komplementarny, harmonijny i sprawiedliwy zasady ubezpieczenia społecznego z tytułu niezdolności do pracy w wyniku starości, inwalidztwa, wypadku przy pracy, czy choroby zawodowej. Powszechne natomiast jest mniemanie, że powodzenie tej reformy zależy od konsensusu osiągniętego ponad podziałami politycznymi, światopoglądowymi, czy związkowymi.

II.

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych niejednokrotnie w swych stanowiskach domagało się sformowania akceptowanego społecznie katalogu warunków i zasad obowiązujących przy reformowaniu ubezpieczeń społecznych, a także przedstawiało swoje propozycje. Żądania te pozostawały bez odpowiedzi, mimo dyspozycji zawartej w art. 19 ust. 3 ustawy o związkach zawodowych. Dlatego uważamy za swój obowiązek uświadomienie zarówno rządzącym, jak i społeczeństwu, że przez długie lata głównym źródłem utrzymania obecnych i przyszłych emerytów oraz rencistów będą świadczenia otrzymywane z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jako pierwszego, repartycyjnego filaru tych ubezpieczeń. Dlatego musi on podlegać szczególnej ochronie. Podtrzymujemy więc z całą mocą stanowisko, że wszelkie ubytki i zmniejszenia wpływów dotyczące Funduszu Ubezpieczeń Społecznych należy dofinansować z budżetu państwa, między innymi na podstawie ustawy o wykorzystaniu wpływów z prywatyzacji części mienia Skarbu Państwa na cele związane z reformą systemu ubezpieczeń społecznych. Uważamy, że składka na fundusze emerytalne w drugim filarze tych ubezpieczeń powinna wynosić 9 punktów procentowych obecnej, 45-procentowej składki. Należy przy tym przeprowadzić odpowiednie symulacje, czy budżet państwa będzie stać na taki wydatek, ponieważ stosując warunki roku bieżącego chodziłoby o kwotę ponad 12,8 miliarda złotych. Istnieje poważna obawa, że rząd zadecyduje, iż odbędzie się to kosztem Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a więc obciążone zostaną środki przeznaczone na emerytury i renty pracownicze. Kategoriecznie się temu sprzeciwiamy. Domagamy się również sfinansowania przez budżet państwa wszystkich bez wyjątku świadczeń pozaubezpieczeniowych oraz innych ubytków i zmniejszeń wpływów do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

III.

Nie zgadzamy się, aby przyzwolenie społeczne dla reformy ubezpieczeń społecznych wykorzystano do arbitralnych zmian pogarszających sytuację ubezpieczonych i świadczeniobiorców. Dotyczy to tak kardynalnych spraw jak wiek emerytalny, minimalna emerytura, sposób waloryzacji świadczeń oraz dotychczasowe uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Uważamy, że wysokość emerytury i renty winna zależeć od wysokości składki, czasu jej opłacania oraz przewidywanego okresu wypłacania świadczenia. Wyjątkiem powinna być jedynie minimalna emerytura i renta określana parametrycznie co kwartał w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce. Przywileje emerytalne powinny być wynikiem negocjacji - między innymi w sprawie wysokości dodatkowej składki i jej płatnika. Do chwili rozwiązania tej sprawy winny obowiązywać dotychczasowe uregulowania prawne. Obecna cenowa formuła waloryzacji świadczeń spowodowała niespójność prawa, nierówność i pogłębiającą się pauperyzację świadczeniobiorców. Powoduje to rozgoryczenie emerytów i rencistów, które rozumiemy i dzielimy. Stanowczo protestujemy przeciwko degradacji tej grupy społecznej. Dlatego domagamy się kategoriecznie przywrócenia 100-procentowej waloryzacji emerytur i rent opartej na wzroście wynagrodzeń w myśl zasady: "jaka praca i płaca, taka składka i emerytura". Ponadto należy przewidzieć dotacje z budżetu państwa wynikające z konieczności zabezpieczenia udziału emerytów i rencistów w korzyściach wynikających ze wzrostu gospodarczego państwa.

IV.

Należy zadbać o właściwe usytuowanie Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz Zakładu Ubezpieczeń

Spółecznych i nadanie im osobowości prawnej. Kontrolę społeczną zarówno w oddziałach, jak i na szczeblu centralnym winny w dalszym ciągu spełniać rady nadzorcze. Przeciwno próbom ich likwidacji stanowczo protestujemy. Postulujemy powołanie instytucji rzecznika praw ubezpieczonych z szerokimi uprawnieniami. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych zwraca się do Rady Ministrów, aby przed wejściem w życie reformy ubezpieczeń społecznych przygotowała "Rządowy raport dotyczący warunków życia emerytów i inwalidów" wraz z recenzjami niezależnych ekspertów. Pozwoliłoby to dokonać odpowiednich korekt w programie reformy, a tym samym uniknąć, być może, poważnych błędów w polityce społecznej państwa. Domagamy się też opracowania i wynegocjowania z partnerami społecznymi "Karty Praw Emerytów, Rencistów i Inwalidów", w której zawarte byłyby takie podstawowe uprawnienia jak: emerytura i renta pracownicza, opieka zdrowotna i leczenie uzdrowiskowe, opieka społeczna oraz zwolnienia i ulgi podatkowe.